

ЛІТЕРАТУРА

1. *Арнольд И. В.* Стилистика современного английского языка (Стилистика декодирования) / И. В. Арнольд. – 3-е издание. – М.: Просвещение, 1990. – 301 с.

2. *Костомаров В. Г.* Языковой вкус эпохи: Из наблюдений над речевой практикой масс-медиа / В. Г. Костомаров. – 3-е изд., испр. и доп. – СПб.: Златоуст, 1999. – 319 с.

3. *Мороховский А. Н.* Стилистика английского языка: Учебник / А. Н. Мороховский, О. П. Воробьева, Н. И. Лихошерст, З. В. Тимошенко. – К.: Выш. шк., 1991. – 248 с.

*Галкина Катерина
Вінниця*

ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ ДІЄСЛІВ ЗВУЧАННЯ У СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

У лексиці будь якої мови особливе місце займають дієслова зі значенням продукування звуку. Той факт, що лексика такого типу мало вивчається, пояснюється відсутністю системного опису звучань і недостатнім опрацюванням загальної теорії звукозображення. Але слід зазначити, що загальноприйняті звучання мають природний характер та завдяки цьому вони однаково сприймаються усіма носіями певної мови. Лінгвістична природа дієслів зі значенням продукування звуку цікавила і продовжує цікавити як вітчизняних так і закордонних дослідників у різні епохи. Деякі аспекти вивчення цього класу лексичних одиниць розглядаються у працях В. Г. Гака, Е. В. Кузнецової, І. Г. Рузіна, С. В. Вороніна, А. Доза (A. Dozat), К. Нюпора (K. Nyrop), М. Граммона (M. Grammont) та ін.

Опис будь-якої лексики вимагає її класифікації. Лексика зі значенням продукування звуку не є винятком, тому вдосконалюються та розробляються її класифікації на основі різних принципів.

У своїй роботі одним з перших приділив увагу проблемі когнітивних стратегій номінації І. Г. Рузін. У запропонованій ним класифікації лексем лежить принцип поділу за джерелом звуку. Він пропонує виділяти:

1) дієслова, що передають звуки неживої природи (дерев, рослин, та ін.): фр. *clapoter*- 'плескатись', укр. *шелестіти*;

2) дієслова, що передають звуки живої природи: фр. *coasser*- 'квкати', укр. *тявкати*;

3) дієслова, що передають звуки, які видає людина фр. *placoter-* ‘багато говорити’, укр. *теревенити* [4: 17].

С. В. Воронін виділяє такі основні параметри для характеристики дієслів звучання:

1) висота звуку, за яким звучання будь-якого типу характеризується як низьке або високе: фр. *accentuer-* ‘виділяти голосом’, укр. *хлопати-* ‘утворювати глухий короткий звук, удараючи чим-небудь’;

2) гучність звучання, що характеризується як гучна або тиха: укр. *кричати, шепотіти*;

3) час, за яким виділяється два класи звучань: удар і не удар, не удари в свою чергу поділяються на короткі і тривалі: укр. *стукати*;

4) дисонантність; дисонанси представляють собою серію ударів: укр. *потріскувати* [2: 41].

Оскільки у будь-якій мові особливе місце займає група дієслів мовлення, існують окремі детальні класифікації таких дієслів. Наприклад, Л. М. Васильєв подає таку класифікацію дієслів мовлення:

1) дієслова, що характеризують зовнішню сторону усної або письмової мови: укр. *вимовляти, писати*;

2) дієслова, що характеризують зміст думки, яка висловлюється усно або письмово. До цього класу відносяться як нейтральні дієслова: висловлюватися, говорити та ін., а також їх фразеологічні синоніми з додатковими словами: укр. *говорити дурниці, ахінею*;

3) дієслова, що характеризують комунікативну сторону усного і письмового мовлення: укр. *повідомляти, передавати* та ін.

4) дієслова зі значенням мовної взаємодії і контакту: укр. *розмовляти, домовлятися, титати, відповідати*;

5) дієслова зі значенням спонукання, виражені за допомогою усної або письмової мови: укр. *просити, наказувати* та ін.;

6) дієслова зі значенням емоційного ставлення й оцінки, які висловлюються за допомогою усного та писемного мовлення: укр. *розхвалювати, обмовляти* [1: 45].

Структурний підхід до вивчення лексики передбачає застосування морфологічного та словотвірного аналізу. В основі структурного принципу лежить класифікація за похідним словом, тому виділяються такі групи дієслів:

1) дієслова звучання, утворені від іменників: фр. *goutter* ‘крапати’ від *goutte* ‘крапля’;

2) дієслова звучання, утворені від ониматопів та ониматопічних основ: фр. *coquerico-* ‘кукуріку’ ← *coqueriquer-* ‘кукурікати’;

3) дієслова звучання, утворені від інших дієслів: фр. *dire-* ‘говорити, сказати’ ← *redire-* ‘повторити’;

4) дієслова звучання, утворені від запозичень, або запозичених основ: фр. *klaxon* (англ.)- ‘клаксон, сигнал’ ← *klaxonner-* ‘сигналізувати’;

Деякі лінгвісти при класифікації пропонують враховувати способи словотворення. За таким принципом слід виділяти:

1) дієслова звучання, утворені за допомогою префікса: фр. *persifler*- від *siffler* за допомогою префікса *per-*, що посилює значення;

2) дієслова звучання, утворені за допомогою суфікса: фр. *discutailleur*- від *discuter* + *-ailleur*, що надає йому пейоративного значення;

3) дієслова звучання, утворені за допомогою префікса та суфікса: фр. *s'éproumoner*- від *éproumon* за допомогою префікса *é-* + *-er*;

4) дієслова звучання утворені при складанні слів та основ: фр. *entrechoquer* ← *entre* + *choquer*.

Обираючи класифікацію для дієслів звучання тієї чи іншої мови, треба звертати увагу на принцип, який лежить в її основі. Наприклад, для французької мови більше підходить класифікація за джерелом звуку, оскільки в тлумачних словниках у дієслів звучання вказується джерело звуку. В тлумачних словниках української мови у дефініції дієслів звучання першочергово вказується характеристика звуку, тому для їх аналізу більш актуальною є класифікація на основі характеристики звуку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильев Л. М. Принципы семантической идентификации глагольной лексики // Семантические классы русских глаголов: сб. научных трудов / отв. ред. С. Г. Галинина. – Уральский гос. университет, 1982. – 149 с.

2. Воронин С. В. Основы фоносемантики / С. В. Воронин – Л., 1982. – 243 с.

3. Катагощина Н. А. Как образуются слова во французском языке / Н. А. Катагощина. – М.: Ком Книга, 2006. – 112 с.

4. Рузин И. Г. Природные звуки в семантике языка (когнитивные стратегии наименования) / И. Г. Рузин // Вопросы языкознания, 1993. – № 6. – С. 17–27.

*Гордієвська Ірина
Вінниця*

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ НЕВДАЧІ ТА ЇЇ РІЗНОВИДИ В ІНШОМОВНОМУ СПІЛКУВАННІ

Під час іншомовного спілкування основною метою є взаємообмін необхідною інформацією між мовцями, які використовують вербальні та невербальні комунікативні акти. Оскільки комунікативна невдача (КН) є свідченням непорозуміння між людьми, то саме дослідження цього явища,